

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege cu privire la eliberarea parțială a Î.S. "Calea Ferată din
Moldova" de obligațiunea asigurării rambursării împrumutului

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. **Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. **Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. **Scopul promovării proiectului.** Potrivit autorului, finalitatea scontată prin prezentul proiect este recreditarea Î.S." Calea Ferată din Moldova", prin derogare de la prevederile art.29, alin.(4) al Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat contractate, pentru îmbunătățirea infrastructurii feroviare.

d. **Suficiența argumentării.** Autorul a reliefat în conținutul notei informative argumente elocvente, care evidențiază condițiile ce au impus elaborarea proiectului, principalele prevederi de conținut și impactul scontat. Astfel, sunt întrunite exigențele de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.20 lit.a)-c) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesele Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, prin

eliberarea parțială a acesteia de obligația depunerii gajului la încheierea Contractului de recreditare cu Ministerul Finanțelor. Totodată, ținând cont de lacunele și deficiențele delimitate în conținutul Capitolului II al prezentului raport de expertiză anticorupție, promovarea proiectului în redacția propusă riscă să prejudicieze interesul public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei nu reglementează expres domenii anticorupție, motiv din care compatibilitatea acestuia cu standardele internaționale anticorupție nu este evaluată. Totodată, date fiind obiecțiile expuse în acest raport cu privire la neîntreținerea rigorilor de expertiză anticorupție, considerăm proiectul insuficient compatibil cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a autorității, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasând proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue.

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Articol Unic: „Prin derogare de la prevederile art. 29, alin (4) al Legii nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, se permite, cu titlu de excepție, Întreprinderii de Stat "Calea Ferată din Moldova" garantarea parțială a rambursării împrumutului acordat de către Ministerul Finanțelor în vederea realizării Proiectului de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare stabilit prin Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare ("Acord de împrumut") nr.44085, semnat la 14 noiembrie 2014, prin depunerea în gaj doar a locomotivelor procurate de către Î.S."Calea Ferată din Moldova" din contul acestui împrumut".

În conformitate cu prevederile art.29 alin.(4) al Legii cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat nr.419-XVI din 22 decembrie 2006, condițiile operaționale specifice recreditării, precum și rambursării împrumuturilor acordate din mijloace destinate recreditării, sînt stabilite în contractele de recreditare. Aceste contracte stabilesc rata dobînzii plătite Ministerului Finanțelor, moneda în care sînt calculate și achitate suma principală și alte plăți, garanțiile rambursării, data rambursării, scopul recreditării, cazurile de

neexecutare a contractelor, penalitatea în caz de rambursare întârziată sau nerambursare a mijloacelor, precum și alte angajamente ale părților.

Potrivit prevederilor proiectului, în mod derogatoriu, se permite gajarea locomotivelor procurate de către Î.S. "Calea Ferată din Moldova" din contul împrumutului contractat de către Ministerul Finanțelor în vederea realizării proiectului de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare.

Remarcăm faptul că Acordul de împrumut în speță vizează atât achiziția de locomotive, cât și restructurarea infrastructurii feroviare (conform redacției propuse de autor: „Proiectul de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare [...]”). Totodată, autorul stabilește expres în norma propusă faptul că locomotivele în cauză garantează doar parțial rambursarea mijloacelor financiare recreditate.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.10 al Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat:

„(1) Datoria de stat este o datorie suverană și reprezintă obligația absolută a Republicii Moldova față de angajamentele sale, în conformitate cu contractele semnate.

(2) Deservirea datoriei de stat are prioritate față de alte obligații pecuniare din contul bugetului de stat și toate plățile aferente se efectuează în termenele și condițiile angajamentelor asumate, indiferent de suma aprobată în buget pentru acest scop”.

În condițiile date, accentuăm riscul insuficienței gajului instituit (valorii acestuia) pentru garantarea rambursării integrale a mijloacelor financiare recreditate și prejudicierii intereselor statului.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea și instituirea unui mecanism eficient de monitorizare a rambursării mijloacelor financiare împrumutate cu reglementarea suplimentară a altor mecanisme ce vor asigura rambursarea împrumutului.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Cu titlu de obiecție generală vis-a-vis de prevederile proiectului

Conform prevederilor art.52 alin.(3) al Legii cu privire la gaj nr.449-XV din 30 iulie 2001: "Debitorul gajist nu are dreptul să vîndă sau să înstrăineze în alt mod bunurile gajate, dacă legea (inclusiv art.24 alin.(2) al prezentei legi) nu prevede altfel sau dacă nu s-a convenit altfel cu creditorul gajist".

Recomandarea: *În contextul prevederilor sus-citate, cît și a riscurilor delimitate în compartimentul "Conflicte ale normelor de drept" și prejudicierii intereselor statului, considerăm oportună suplimentarea prevederilor proiectului în vederea reglementării interdicției de înstrăinare a locomotivelor ce constituie obiect al gajului.*

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

9. Alte obiecții

În conformitate cu prevederile art.32 alin.(3) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001, în condițiile în care actul legislativ conține un singur articol, se indică formula "Articol unic".

Astfel, în eventualitatea promovării proiectului în redacția propusă spre expertiză anticorupție, este indispensabilă revizuirea și completarea prevederilor proiectului cu formula prepusă.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

 Cristina Chistol
inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție
19 Mai 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

**de lege cu privire la eliberarea parțială a Î.S. "Calea Ferată din Moldova" de obligațiunea asigurării
rambursării împrumutului**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	<p>Articol Unic: „Prin derogare de la prevederile art. 29, alin (4) al Legii nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, se permite, cu titlu de excepție, Întreprinderii de Stat "Calea Ferată din Moldova" garantarea parțială a rambursării împrumutului acordat de către Ministerul Finanțelor în vederea realizării Proiectului de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare stabilit prin Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare</p>		<p>În conformitate cu prevederile art.29 alin.(4) al Legii cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat nr.419-XVI din 22 decembrie 2006, condițiile operaționale specifice recreditării, precum și rambursării împrumuturilor acordate din mijloace destinate recreditării, sînt stabilite în contractele de recreditare. Aceste contracte stabilesc rata dobînzii plătite Ministerului Finanțelor, moneda în care sînt calculate și achitate suma principală și alte plăți, garanțiile rambursării, data rambursării, scopul recreditării, cazurile de neexecutare a contractelor, penalitatea în caz de rambursare întîrziată sau nerambursare a mijloacelor, precum și alte angajamente ale părților.</p> <p>Potrivit prevederilor proiectului, în mod derogatoriu, se permite gajarea locomotivelor procurate de către Î.S."Calea Ferată din Moldova" din contul împrumutului contractat de către Ministerul Finanțelor în vederea realizării proiectului de achiziție a locomotivelor și</p>	<p>Se recomandă autorului revizuirea și instituirea unui mecanism eficient de monitorizare a rambursării mijloacelor financiare împrumutate cu reglementarea suplimentară a altor mecanisme ce vor asigura rambursarea împrumutului.</p>

	<p>("Acord de împrumut") nr.44085, semnat la 14 noiembrie 2014, prin depunerea în gaj doar a locomotivelor procurate de către Î.S."Calea Ferată din Moldova" din contul acestui împrumut".</p>		<p>restructurarea infrastructurii feroviare. Remarcăm faptul că Acordul de Împrumut în speță vizează atât achiziția de locomotive, cât și restructurarea infrastructurii feroviare (conform redacției propuse de autor: „Proiectul de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare [...]”). Totodată, autorul stabilește expres în norma propusă faptul că locomotivele în cauză garantează doar parțial rambursarea mijloacelor financiare recreditate. Totodată, în conformitate cu prevederile art.10 al Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat: „(1) Datoria de stat este o datorie suverană și reprezintă obligația absolută a Republicii Moldova față de angajamentele sale, în conformitate cu contractele semnate. (2) Deservirea datoriei de stat are prioritate față de alte obligații pecuniare din contul bugetului de stat și toate plățile aferente se efectuează în termenele și condițiile angajamentelor asumate, indiferent de suma aprobată în buget pentru acest scop”. În condițiile date, accentuăm riscul insuficienței gajului instituit (valorii acestuia) pentru garantarea rambursării integrale a mijloacelor financiare recreditate și prejudicierii intereselor statului.</p>	
2	<p>Cu titlu de obiecție generală vis-a-vis de prevederile proiectului</p>	<p>Lipsa procedurilor clare de control a implementării prevederilor din proiect</p>	<p>Conform prevederilor art.52 alin.(3) al Legii cu privire la gaj nr.449-XV din 30 iulie 2001: “Debitorul gajist nu are dreptul să vîndă sau să înstrăineze în alt mod bunurile gajate, dacă legea (inclusiv art.24 alin.(2) al prezentei legi) nu prevede altfel sau dacă nu s-a convenit altfel cu</p>	<p>În contextul prevederilor sus-citate, cât și a riscurilor delimitate în compartimentul “Conflicte ale normelor de drept” și prejudicierii intereselor</p>

			creditorul gajist".	statului, considerăm oportună suplimentarea prevederilor proiectului în vederea reglementării interdicției de înstrăinare a locomotivelor ce constituie obiect al gajului.
3		Alte obiecții	<p>În conformitate cu prevederile art.32 alin.(3) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001, în condițiile în care actul legislativ conține un singur articol, se indică formula "Articol unic".</p> <p>Astfel, în eventualitatea promovării proiectului în redacția propusă spre expertiză anticorupție, este indispensabilă revizuirea și completarea prevederilor proiectului cu formula prepusă.</p>	